

Pro piata bursiera - la 11 ani de la deschidere

Pe 20 Noiembrie 1995 s-a realizat prima tranzactie pe nou reinfiintata (la acel moment) piata bursiera romaneasca. Ca urmare, saptamana ce urmeaza debuteaza cu o zi aniversara pentru Bursa de Valori Bucuresti, o zi aniversara ce consfinteste trecerea a 11 ani de activitate neintrerupta. Intr-un astfel de moment, exista tentatia unor bilanturi. Insa mai important cred ca ar fi sa creionam modul in care o institutie pur capitalista, nascuta intr-o perioada de tranzitie economica dificila si prelungita exasperant de mult, a reusit sa reziste, sa se dezvolte si sa cultive un mesaj economic unic in peisajul romanesc.

Nascuta intr-o perioada in care societatea romaneasca incerca sa accelereze trecerea spre capitalism, Bursa romaneasca a avut de infruntat un mediu extrem de neprietenos. Desi declarativ incurajata de autoritati, dar si de societatea civila, mesajul Bursei a fost ani la randul greu digerabil de realitatiile romanesti. Cultivarea unor notiunii precum cea de piata, de risc, de profit sau de speculator s-a lovit de obiceiuri, ideii si mai ale mentalitati greu de modificat.

Oferta Bursei suna deseori disonant in peisajul romanesc: **transparenta, informatie, performanta si o piata reglementata si supravegheata** pe care aceste valori sa aduca plus-valoare unor afaceri deschise si mai ales capitalurilor investite.

Transparenta, in momentul in care autoritatiile romane se hotarau sa privatizeze societatile detinute de statul roman la masa unor negocieri atat de des contestate si cu rezultate cel putin discutabile. **Informatie**, intr-o societate in care valorile guvernantei corporatiste nu erau nici macar cunoscute, cu atat mai putin intelese si intr-o perioada in care transparenta in afaceri era considerata cel putin o naivitate. **Performanta**, cand economia se ghida aproape in exclusivitate pe principii sociale, cand egalitarismul si protectia sociala contau mult mai mult decat productivitatea sau eficienta.

In aceste conditii, Bursa s-a nascut mai mult institutional si nu pe cale naturala, lucru care a avut si parti bune dar cu siguranta mai multe rele. Reusind din start sa "arda" mai multe etape, piata bursiera s-a lovit in primii ani de inexistenta unei nevoi certe pe care sa o satisfaca. Desi erau mii de societati listate, extrem de putine intelegeau ce este piata si cum ar putea sa le ajute statutul de societati deschise. Pe de alta parte, investitorii "au primit" de-a gata o piata cu multe actiuni dar cu foarte putine informatii in conditiile in care posedau extrem de putine cunostiiinte bursiere. Nu in ultimul rand, statul a refuzat cu obstinatie sa foloseasca mecanismul bursier pentru a privatiza sau pentru a se finanta, refuzand de asemenea sa alimenteze Bursa cu titluri cu adevarat atractive la care era (la majoritatea mai este si acum) unicul actionar.

Intr-un asemenea mediu, volatilitatea pietei a fost la inceputurile ei extrem de mare si la fel de daunatoare. Anul 1997 a ramas de referinta prin variatiile imense de curs pentru foarte multi emitenti, el marcand si intrarea pietei bursiere in cea mai neagra perioada a existentei sale (ce a durat pana in anul 2000) perioada extrem de dificila si totusi hotaratoare pentru dezvoltarea sa ulterioara.

Incepand cu anul 2001, la fel ca intreaga economie romaneasca, Bursa a intrat intr-o etapa de crestere ce s-a mentinut pana astazi. Intai firav, dupa care tot mai evident, oferta bursei a inceput sa atraga, pe masura ce tot mai multi emitenti listati obtineau performanta si se conformau unui comportament corporatist, iar economia se insanatosea. In ultimii ani si sub presiunea integrarii in structuriile europene, piata bursiera romaneasca a reusit sa creasca in ritm accelerat, atingand o dimensiune ce ii permite in acest moment sa conteze in peisajul economiei nationale, atragand prin randamentele oferite si printr-o crestere semnificativa a lichiditatii.

In acest moment Bursa romaneasca este intr-o etapa de trecere, de transformare, hotaratoare pentru realizarea dezideratului de a deveni o institutie de importanta nu doar nationala dar si regionala. Pe de o parte asistam la o transformare institutionala si legislativa in ton cu cerintele europene, iar pe de alta parte traversam o etapa de crestere cantitativa atat la nivelul numarului de investitori cat si a capitalurilor rulate pe piata. Transformarea profunda a mentalitatilor ce guverneaza viata politica si economica din ultimii ani sunt premise pentru ca aceasta etapa sa fie o reusita, fiind insa nevoie de o evidenta solidarizare si focusare pe obiectivele importante ale Bursei din partea celor implicati in acest mecanism: intermediari, brokeri si autoritate de reglementare.

Evolutia sinuoasa dar totusi crescatoare a Bursei, faptul ca ea s-a dezvoltat desi conditiile au fost uneori extrem de vitrege arata clar ca mesajul si valorile cultivate de piata bursiera sunt corecte si necesare. Astfel, putem sa speram ca in mediul economic european, mult mai favorabil, ele sa cunoasca o adevarata explozie contribuind la mai rapida dezvoltare a societatii romanesti, la atingerea unei prosperitati si a unui nivel de dezvoltare economica specific european.

Alin BRENDEA
17 noiembrie 2006